

ubi dicitur, quod pontifex super caput secundi hirci confiteretur et imprecaretur omnes iniquitates filiorum Israel, et deinde per hominem ad hoc paratum mitteret in desertum: atqui pontifex non confitebatur nec imprecabatur peccata futura, sed praterita: ergo.

Alii Hebræi dicunt, quod per *Azazel* intelligatur aliquis mons valde fortis, in quem hic hircus post imprecationem omnium peccatorum deducebatur, ex eo præcipitandus. Et præterea addunt, alligari solitum ad cornua hujus hirci filum coccineum, quod Deus, quando propitiabatur populo suo, et expiatio ei placebat, convertebat in colorem album; et tunc dispositos fuisse tubicines per montes vicinos, ac post hos rursus alios et alios per totam Judæam, qui unanimiter clangore tubarum toti terræ nuntiabant, expiationem Deo placuisse.

Sed hæc fabulosa esse probari non debet, quandoquidem id per se pateat. Itaque prætermisissis illis fabulis, non potest nomine *Azazel* intelligi aliquis mons de quo caper ille præcipitabatur: quia de ista præcipitatione nulla fit mentio in Scriptura; sed e contra expresse habetur, quod emitteretur in solitudinem. Quare

R. et dico: *Azazel* significat caprum emissarium, prout noster interpres transtulit; adeoque sensus est, quod sors mitteretur, uter duorum caprorum immolaretur Domino, et uter mitteretur in solitudinem; ac consequenter ambo hirci offerebantur Domino, et ambo pro peccatis; sed unus, super quem ceciderat sors *pro Domino*, dicebatur specialiter offerri Deo pro peccato, quia immolabatur prope ostium tabernaculi, juxta ceremonias omnium aliorum sacrificiorum; alter vero etiam offerebatur Domino, sed sors hujus cadebat in caprum emissarium, id est debebat, juxta sortem suam, mitti in solitudinem, portans super se iniquitates filiorum Israel. Hæc expositio

Prob. Quia, ut notant Marius, Jansenius, Menochius, et A Lapide, dictio *Azazel* componitur ex *ez*, id est *caper*, et *Azel*, id est *abiit* seu *ablatus est*, vel, ut Marius dicit, *dimisit*. Item LXX. vertunt ἀποπομπῶν, *apopompæon*, quam dictionem S. Ambrosius lib. de Tobia, cap. 20, vertit *transmissorem*. Symmachus autem et Aquila, teste Theodoro, vertunt: *Caprum autem qui emittitur in solitudinem*. Et recte: nam derivatur a verbo ἀποπέμπω, *apopempo*, id est *dimitto* vel *ablego*; ergo recte transtulit noster interpres: *capro emissario*.

Obj. I. Versu 10, ubi nos habemus: *Et emittat eum in solitudinem*, hebraice habetur: *Et mittat eum ad Azazel in desertum*. Atqui non mittebatur ad alium caprum emissarium, ergo *ad Azazel*, non significat caprum emissarium, sed locum aliquem seu montem, aut petram fortem et arduam, de qua præcipitabatur.

Confirm. Quia I Reg. XX, 19, extabat adhuc lapis qui vocabatur *Ezel*, adeoque videtur fuisse lapis istius montis vel petrae.

R. Neg. consequ., quia dictio hebraica *Laazazel* non potest verti *ad Azazel*, seu verti debet *pro Azazel*;

nam littera *L Lamed* quando dictioni præfigitur, significat *pro*, ut dicit A Lapide: et confirmatur ex textu: nam ubi nos habemus *ŷ. 8: Sortem unam Domino*, hebraice habetur: *Ladonai*, id est *pro Domino*; ergo similiter dum dicitur: *Laazazel*, significatur: *pro Azazel*. Alias enim cum *ŷ. 8* habetur *Ladonai* et *Laazazel* eisdem litteris scriptum, sicut *ŷ. 10*, sequeretur absum illius versus esse hunc: *Mittet super utrumque sortem, unam ad Dominum, et alteram ad montem Azazel*, qui sensus certo foret valde ineptus. Itaque sensus hebraicus verborum *ŷ. 10* est hic: *Et emittat illum pro, sive tanquam caprum emissarium in desertum*.

Ad confirm. dico, lapidem illum vocatum fuisse *Ezel*, non ab aliqua petra vel loco, sed ex eo quod viam ostenderet viatoribus: unde *Ezel* significat lapidem itineris, inquit Lorinus.

Adde, quod in tot Palæstinæ delineationibus nullus mons *Azazel* invenitur. Et sane si *Azazel* nomen montis esset, Moyses montem *Azazel* æque expressisset, ac montes *Ararat*, *Galaad*, *Hor*, etc.

Obj. II. *Azazel* æque significat fortem, ac caprum emissarium; ergo æque accipi potest pro forti, ac pro capro emissario.

R. Neg. consequ., quia inveniri non potest quis sit iste fortis; cui, ad quem, pro quo forti caper ille esset immolandus aut mittendus in desertum. Unde etiam dato, quod juxta textum hebræum *Azazel* significet fortem, inde tantum sequitur caprum illum non solum *emissarium*, sed etiam *fortem* appellari, quia est animal impetuosum, et præsertim, quia portabat super se iniquitates totius populi.

P. quid mystice significatum fuerit per utrumque hircum.

R. Quia Christi Domini mortalitas et immortalitas non poterat commode eodem hircu significari; hinc sensu allegorico, uterque Christi figura fuit. Unde I. ille qui pro peccato maetabatur, passibilem Christi naturam significabat; ille vero qui dimittebatur, impassibilem divinitatem. Ita Theodoretus in Levit. et S. Cyrillus lib. IX. cont. Julianum, ante medium. Vel, ut Procopius exponit, per hircum emissarium significatur Christi anima seu spiritus, qui a morte liber evasit.

2. Hircus pro peccato significat Christum immolatum, emissarius vero denotat genus humanum, quod per Christi mortem liberum dimissum est. Ita pariter S. Cyrillus loco cit.

3. Tertul. lib. cont. Judæos, cap. 14, putat duobus hircis significari duos Christi adventus. Origenes per duos hircos intelligit Christum et Barabbam; Rupertus vero Christum et Antichristum.

Tropologice per duos hircos denotantur boni et mali: anagogice electi et reprobi, in die judicii declarandi sorte prædestinationis et reprobationis æternæ. Ita Beda et Radulphus apud Tirinum.

Notant aliqui, dæmonem, ut simiam Dei, similem aliquando expiationem suis injunxisse sacrificiis: nam, teste Herodoto in *Exterpe*, solebant Ægyptii

imprecationes et maledicta congerere in caput victimæ ad id designatæ, ut si quid sibi aut Ægypto adversi immineret, id omne in caput victimæ converteretur. Tunc illam vel in Nilum demergendam præcipitabant, vel Græco seu extraneo alicui homini in foro venalem proponebant, ut videlicet in illius ventrem omnia illa maledicta derivarent.

QUÆSTIO IV. — QUOMODO POTUERIT PONTIFEX SANGUINEM VITULI SPARGERE, ET ORARE CONVERSUS AD ORIENTEM.

Nota quod hic *ŷ. 14* dicatur de pontifice: *Tollet quoque de sanguine vituli, et asperget digito septies contra propitiatorium ad orientem*. Circa hunc textum oritur quæstio, quomodo potuerit aspergere ad orientem, cum propitiatorium esset ad occidentem. Ad quam

R. Per orientem hic non debere intelligi partem orientalem mundi, sed partem orientalem propitiatorii; et sic stabat in illa parte sanctuarii, quæ erat inter velum et arcam: adeoque pontifex expiabat eo situ, quo exteri orabant, respiciens nempe et aspergens partem orientalem propitiatorii; sicuti jam nostri sacerdotes quamvis conversi ad partem orientalem mundi, stant tamen pectore versus partem occidentalem altaris.

Prob. I. Quia nulla assignari potest ratio, cur pontifex intra Sanctum sanctorum deberet se convertere ad partem orientalem mundi, cum totus ritus aspersionis, uti et suffitus thymiamatis, ad Dei solius honorem cultumque pertineret, cujus specialis præsentia in arca cum Cherubim erat in parte occidentali mundi (ut dictum est cap. XXX Exod.) sicut respiceret partem orientalem, et qua parte pontifex recte intrabat.

Declaratur: Nulla est ratio, quinimo indecens foret, si nostri sacerdotes respicerent occidentem, et dorsum suum altari obverterent, dum orant in missa, consecrant, etc. Ergo similiter indecens fuisset, si pontifex V. L. respexisset orientem, et dorsum suum obvertisset propitiatorio, dum orabat, et sanguinem aspergebat.

Prob. II. Dicitur in textu: *Asperget contra propitiatorium*, sicuti in nostris rubricis dicitur: *Incensabis altare*; atqui non recte dicebatur aspergere propitiatorium vel incensare altare, si staret dorso versus illud; ergo, etc.

Prob. III. Versu 2 dicitur: *Quia in nube apparebo super oraculum*. Atqui sacerdos non obvertebat dorsum Domino sibi apparenti aut loquenti; ergo

Dices: cum verba Scripturæ debeant intelligi prout jacent, dici potest quod pontifex intrans Sanctum sanctorum, faceret medium circum, et staret retro propitiatorium; atque sic in illo loco aspergeret contra orientem.

R. Neg. assumpt.; nam vultus Dei loquentis, vel apparentis erat conversus ad introitum tabernaculi, id est, ad orientem; vel ad occidentem, id est, versus locum retro propitiatorium: si erat versus orientem,

fuisset dorsum ejus obversum sacerdoti aspergenti et oranti; si vero vultus fuisset conversus ad sacerdotem stantem retro propitiatorium, id est ad occidentem, tunc dorsum obversum fuisset populo deprecanti et altari thymiamatis fumiganti: quæ duo inconvenientia sunt utrumque æque magna. Restat igitur dicendum, sacerdotem stetitisse ante propitiatorium; quia sic facies Dei placandi erat conversa ad sacerdotem, ad altare thymiamatis fumigans odorem suavissimum Domino, et ad altare holocausti consumens holocausta et hostias pro peccato, et denique ad universum populum pro peccatis suis supplicantem. Circa hanc quæstionem videri etiam potest Marius.

QUÆSTIO V. — CUJUS ALTARIS CORNUA ASPERSERIT PONTIFEX SANGUINE VITULI ET HIRCI.

Postquam omnia in Sancto sanctorum peracta erant, dicitur hic *ŷ. 18: Cum autem exierit ad altare quod coram Domino est, oret pro se, et sumptum sanguinem vituli atque hirci fundat super cornua ejus per gyrum*. Circa hæc verba oritur dubium, utrum hic debeat intelligi altare thymiamatis, an altare holocausti. Illi qui constituunt altare thymiamatis in sancto, communiter sustinent, hoc altare intelligi debere: nec mirum, nam si possit intelligi altare holocausti, deficit præcipuum argumentum quod ex hoc loco contra positionem altaris thymiamatis in Sancto sanctorum urgent hoc modo: Scriptura dicit hic *ŷ. 17*, quod nullus possit esse in tabernaculo, dum pontifex est in Sancto sanctorum, et mox *ŷ. 18* subjungit: *Cum autem exierit ad altare*, scilicet thymiamatis; ergo altare hoc erat extra Sanctum sanctorum: nam alias non debuisset exire ad illum expiandum: sed debuisset in ipso Sancto sanctorum manere. Interim ut ostendamus hoc argumentum non subsistere,

R. et dico: Altare de quo hic agitur non erat altare thymiamatis, sed altare holocausti, quod stabat extra tabernaculum.

Prob. I. Quia hic a *ŷ. 12* usque ad 16 præscribitur ritus quo pontifex debebat expiare Sanctum sanctorum, deinde additur *ŷ. 16* quod deberet eodem ritu expiare tabernaculum sive sanctum; et his peractis *ŷ. 18* dicitur exire ad altare, ut illud pariter expiet: atqui altare thymiamatis erat certo in tabernaculo, scilicet vel in Sancto sanctorum vel in ipso sancto; ergo quando dicitur exiturus *ad altare*, intelligi debet altare holocausti.

Prob. II. Quia *ŷ. 20* ponuntur tria distincta que emundari debent: *Postquam emundaverit sanctuarium, et tabernaculum, et altare*. Et iterum *ŷ. 35: Et expiabit sanctuarium, et tabernaculum testimonii, atque altare*. Ergo istud altare expiabatur postquam expiata erant sanctuarium et tabernaculum; adeoque erat extra illa loca, et per consequens altare holocausti. Hinc

Prob. III. In precedentibus actum est de expiatione altaris thymiamatis: nam actum est de expiatione totius tabernaculi, in quo altare illud erat; et con-

sequenter expiatur simul cum loco in quo erat; ergo jam agitur de altari holocausti.

Prob. IV. Quia alias sequeretur, quod locus ille, in quo erat altare holocausti, id est atrium, non fuisset expiatus, nec aliquis ritus ipsum expiandi præscriptus: atqui tamen æque indigebat expiatione ac sanctuarium et sanctum; nam omnia animalium sacrificia in eo fiebant, poteratque populus locum illum intrare; adeoque necesse erat ut locus ille plures immunditias contraheret: ergo, etc.

Prob. V. Quia totis lib. Levit., Num., et Deut., et omnibus sequentibus nunquam aliquid dicitur de altari thymiamatis, quin dictioni *altare* addatur una alia ad distinctionem, ut *altare thymiamatis*, supra c. IV, 7. *Altare quod est... in tabernaculo testimonii*, ibidem y. 18. *Altare aureum*, Num. IV, 11; III Reg. VII, 48; et I Machab. I, 23. *Altare incensorum vel incensi*, I Machab. III, 49, et II Machab. II, 5, etc. Unde ubique Scriptura habet dictionem *altare* solam et sine addito, semper intelligitur altare holocausti (habetur autem plus quam quinquagesies in solo lib. Levit.); ergo similiter hic debet intelligi altare holocausti.

Prob. VI. Quia hic y. 20 immediate post emundationem altaris, dicitur quod Aaron debeat offerre hircum viventem seu caprum emissarium, eique imprecari omnia peccata filiorum Israel: atqui iste hircus offerebatur in atrio prope altare holocausti: ergo intelligitur illud altare mundatum esse immediate antequam offerebatur hircus: et deinde subjungitur, quod illum hircum deberet mittere in desertum. Quo peracto, y. 28: *Revertetur Aaron in tabernaculum*; atqui non legitur egressus de tabernaculo post expiationem altaris, sed ante; ergo intelligi debet illud altare quod erat extra tabernaculum.

Prob. VII. Versu 17 dicitur quod nullus hominum possit esse in tabernaculo, quando pontifex est in sanctuario, *donec egrediatur*: atqui ille egressus erat egressus ad altare de quo hic est quæstio; et etiam intelligitur egressus de toto tabernaculo; ergo illud altare erat extra tabernaculum.

Prob. prima pars min. Quia immediate post verba: *Donec egrediatur*, subjungit: *Cum autem exierit ad altare*.

Prob. secunda pars min. Quia si tantum intelligeretur de egressu ex Sancto sanctorum usque ad sanctum, ubi putant fuisse altare thymiamatis, nemo unquam potuisset scire quandonam pontifex esset egressus, ut possent sacerdotes intrare: nam totum tabernaculum erat undique clausum, et pontifex non habebat vestes pontificales cum tintinnabulis, e quorum clangore potuisset ejus egressus audiri; adeoque illud præceptum fuisset inutile, si tantum intelligeretur egressus ex Sancto sanctorum usque ad sanctum.

Prob. VIII. Quia hic de hoc altari dicitur: *Sanguinem vituli atque hirci fundat super cornua ejus per gyrum*. Atqui nunquam poterat fundi sanguis super cornua et per gyrum altaris thymiamatis, sed sem-

per debebat fundi per gyrum altaris holocausti: unde et in expiatione altaris thymiamatis cornua tantum tingebantur sanguine, et reliquus sanguis fundebatur ad basim altaris holocausti; ergo, etc.

Prob. min. ex cap. IV, 7, ubi dicitur: *Ponetque de eodem sanguine super cornua altaris thymiamatis... omnem autem reliquum sanguinem fundet ad basim altaris holocausti*, etc. Et merito; quia indecens fuisset quod tam multum sanguinis, scilicet duorum animalium fuisset in tabernaculo, qui locus debebat esse mundissimus, nec ullos canales habebat per quos effluere potuisset. Ac proinde si sanguis ille fusus fuisset super cornua per gyrum altaris thymiamatis, tabernaculum non fuisset tanta sanguinis effusione mundatum, sed turpiter maculatum.

Obj. I. Hoc altare vocatur *altare quod coram Domino est*; ergo erat altare thymiamatis, quod ideo dicitur esse *coram Domino*, quia erat ante Sanctum sanctorum. Unde et de eodem altari dicitur supra cap. IV, 18: *Ponetque de eodem sanguine in cornibus altaris quod coram Domino est in tabernaculo testimonii*.

R. Neg. conseq.; nam eodem cap. IV dicitur altare holocausti esse *coram Domino*, dum ibidem y. 21 de hircu pro peccato principis oblato subjungitur: *Cumque immolaverit eum in loco, ubi solet mactari holocaustum coram Domino*. Et sic in pluribus locis dicuntur sacrificia offerri *coram Domino*, quæ tamen offerebantur in altari holocausti. Denique quod altare holocausti dicitur quoque esse *coram Domino*, clarissime exprimit Scriptura III Reg. VIII, 64: *Altare æneum, quod erat coram Domino, minus erat et capere non poterat holocaustum et sacrificium*, etc. Ac proinde quod ex y. 18 cap. IV. citatum est, huic sententiæ nequaquam obest: nam quod ibidem agitur de altari thymiamatis, non eruitur ex *coram Domino*, sed ex verbis immediate sequentibus, scilicet *in tabernaculo testimonii*.

Obj. II. Dicitur hic: *Sumptum sanguinem... fundat super cornua ejus per gyrum*. Atqui sanguis non fundebatur super cornua altaris holocausti, sed ad basim ejus; ergo.

Confirm. Quando sanguis erat fundendus juxta altare holocausti, tunc omnis reliquus sanguis erat fundendus; hic vero tantum dicitur, quod debeat sumi sanguis et fundi, id est illo tingi cornua altaris; adeoque tantum sumebatur in modica quantitate. Ita Abulensis.

R. Neg. min.; nam supra cap. IV, 50 dicitur: *Tolletque sacerdos de sanguine in digito suo, et tangens cornua altaris holocausti, reliquum fundet ad basim ejus*. Ad id autem quod in confirmatione allatum est, scilicet quod sanguis, qui fundebatur super cornua altaris, tantum sumeretur in modica quantitate, respondeo id omnino gratis et infundate dici: 1. quia verbum *fundat*, quo Scriptura utitur, nusquam significat tinctionem, sed solam effusionem; 2. quia ex prioribus cap. hujus libri, item ex cap. XVII certum est, quod sanguis omnium victimarum debuerit ef-

fundi vel super cornua, vel super parietes, id est ad latera, vel ad basim altaris holocausti: atqui hic postquam dictum est, *sanguinem vituli atque hirci fundat super cornua ejus per gyrum*, nihil amplius de effusione reliqui sanguinis dicitur, quod tamen in omni alio sacrificio expresse notatur; ergo signum est quod hic agatur non de sola intinctione, sed de effusione sanguinis. Denique ubi agitur de sola intinctione, exprimitur ut solos digitos tingat in sanguine, ut supra cap. IV, 17; hic autem dicitur quod debeat fundi sanguis super cornua altaris per gyrum; ergo de sola intinctione id intelligi nequit.

Obj. III. Si per altare, ad quod pontifex exibat, debeat intelligi altare holocausti, sequitur quod altare thymiamatis non fuerit expiatum; atqui hoc admitti nequit; ergo.

R. 1. retorquendo argumentum: Si debeat intelligi altare thymiamatis, sequitur quod altare holocausti non fuerit expiatum; atqui hoc similiter admitti nequit; ergo.

R. 2. neg. seq. maj.; nam altare thymiamatis intelligitur expiatum in expiatione Sancti sanctorum, vel in expiatione sancti: locus enim in quo altare illud erat, expiari non poterat, nisi expiato altari (cujus expiationis ritus habetur Exod. XXX, 40, et hoc lib. cap. IV, 7 et 18). Unde sicuti dum hic y. 33 dicitur: *Et expiabit sanctuarium*, non intelligitur expiatum sanctuarium sine propitiatorio quod in eo erat; ita similiter non intelligitur expiatum tabernaculum sine altari thymiamatis quod, juxta adversarios, in tabernaculo, id est in sancto, erat.

Obj. IV. Altare holocausti non debebat expiari: nam expiatur singulis diebus per sacrificia.

R. Neg. assumpt.; quamvis enim singulis diebus expiaretur, tamen debebat in festo Expiationis expiari, quia erat expiatio universalis: sicuti si quis pridie obtulisset hostiam pro peccato, debebat tamen illo die cum cæteris etiam offerre ea quæ Num. XXIX præscripta sunt.

Hæc sententia non omnino singularis est; nam illam sustinent Cajetanus, Radulphus, et Lorinus, qui posterior ita scribit: Impulit me adhuc in eandem opinionem Radulphi, optimi enarratoris hujus lib. auctoritas, scribentis juxta litteram altare holocausti debere intelligi, quod ante tabernaculi ingressum positum erat

CAPUT XVII.

Præcipit Deus, ut sibi soli sacrificent Judæi, neque in quovis loco, sed in solo tabernaculo; prohibetque eis omnem esum sanguinis.

QUÆDAM RESOLVUNTUR. — Petes 1. an lex, de qua y. 3, scilicet quæ prohibet Hebræis occidere quædam animalia extra atrium sanctum, etiam intelligenda sit de occisione profana, ut existimat Theodoretus.

R. Negative, sed intelligenda est duntaxat de occisione sacra, seu de solis sacrificiis.

Prob. I. Quia impossibile fuisset omnia animalia in tota Judæa occidenda, ad tabernaculum vel templum adducere, et inde occisa domum revelere. Nec etiam suffecissent sacerdotes (qui erant soli in illa sententia laniones); nam non omnes simul, sed per vices ministrabant: nec omnes Jerosolymis, sed in suis respective civitatibus (quæ ipsis 48 assignantur Num. XXXV, 7) habitabant.

Prob. II. Quia hic y. 5 illa animalia vocantur *hostiæ* (hebraice *sacrificia*) quas filii Israel occidunt in agro; id est quas alioquin, nisi obstaret hoc præceptum, passim immolaturi essent in agris.

Prob. III ex S. P. Aug. Q. 56 in Levit. dicente: *Illud quod dicit (Scriptura), « Quicumque occiderit vitulum, aut ovem, aut capram in castris... » non de iis dicit quæ occiduntur ad usum vescendi, vel si quid aliud, sed de sacrificiis. Prohibuit enim privata sacrificia, ne sibi quisque quodammodo sacerdos esse audeat, sed illud afferat, ubi per sacerdotem offerantur Deo.*

Prob. IV a rationibus hujus prohibitionis, quarum prima erat, ne sibi quisque sacrificandi munus arrogaret, quod multi invidabant solis filiis Aaron esse concessum; ut constat ex Num XVI; atque sic, contemptis sacerdotibus aaronicis, alios sibi substituerent, cujus peccati graviter reus arguitur Jeroboam rex Israel III Reg. XII, 31, et cap. XIII, 33.

Secunda, ne idololatriæ pateret via: *Ita enim nec vanis sacrificabant*, inquit S. P. loco cit.; atque ideo dicitur hic y. 7: *Et nequaquam ultra immolabunt hostias suas demonibus*. Hoc enim natum erat sequi ex illa promiscua ubique locorum immolatione. Prohibuit ergo Deus, ne more gentilium ab Hebræis sacrificaretur in excelsis montibus, lucis, aut cavernis. Atque hinc facile intelligitur cur, ut observat S. P. ibidem, Jeroboam rex Israel timens ne legis hujus necessitate populus avelleretur a regno suo, eundo Jerosolymam ad sacrificandum, fabricaverit vitulos aureos.

P. 2. quomodo ergo contra hoc præceptum non peccaverint Elias III Reg. XVIII, 50, et alii qui extra atrium sacrum sacrificaverunt.

R. Quia illi hoc fecerunt ex speciali mandato aut inspiratione Dei. *Cum enim jubet ille*, inquit S. P. Q. cit., *qui legem constituit, aliquid fieri quod in lege prohibuit, jussio illa pro lege habetur, quoniam auctor est legis*. Et post pauca de Elia subjungit: *Spiritus Dei qui fuerat in Elia, quidquid de hac re fecit, contra legem esse non potest, quia dator est legis*. Sic et alii, qui Deo inspirante extra tabernaculum immolarunt, in hanc legem non impeerunt, ut Manue Jud. XIII, 19; Samuel I Reg. VII, 9; David II Reg. XXIV, 18.

P. 3. quare Deus prohibuerit esum sanguinis, et quomodo intelligatur y. 11, animam carnis in sanguine esse.

R. Prima prohibitionis causa est, ut populus israeliticus ab omni crudelitate et belluina feritate avocaretur: hæc enim ratio subjungitur y. 11: *Quia anima carnis in sanguine est*. Ne proinde animam ipsam comedere et absumere videatur, qui sanguinem.